

Nr 192.

Av herr **Bergqvist**, *angående tillfällig löneförbättring för år 1921 åt konsistorienotarier och konsistorieamanuenser.*

Den för notarierna och amanuenserna vid de ecklesiastika konsistorierna nu gällande ordinarie avlöningsstaten har, fränsett vissa anordningar med anledning av tillkomsten utav Luleå stift samt för-
enigen av Växjö och Kalmar stift, ägt tillämpning allt ifrån den 1 januari 1903.

Denna avlöningsstat upptager för konsistorienotarierna följande belopp:

	Lön	Tjänst- görings- penningar	Summa
	Kr.	Kr.	Kr.
vid domkapitlen i Uppsala, Växjö, Lund, Göteborg, Härnösand och Luleå	3,000	1,500	4,500
vid domkapitlen i Linköping, Skara, Strängnäs, Västerås och Karlstad	2,500	1,300	3,800
vid domkapitlet i Visby	2,000	1,000	3,000
vid Stockholms stads konsistorium	1,200	800	2,000

varjämte notarierna äga rätt att efter fem års väl vitsordad tjänstgöring åtnjuta ett ålderstillägg till lönen å 500 kronor och efter ytterligare fem års sådan tjänstgöring ett andra ålderstillägg likaledes å 500 kronor.

Amanuenserna uppbära enligt den ordinarie avlöningsstaten arvoden å följande belopp:

vid domkapitlen i Uppsala, Växjö, Lund, Göteborg, Härnösand och Luleå	kronor 1,800
vid domkapitlen i Linköping, Skara, Strängnäs, Västerås och Karlstad	» 1,600.

Åt amanuensen i Lund har årligen från och med år 1914 samt åt amanuensen i Uppsala för år 1919 å extra stat beviljats en löneförhöjning å 200 kronor. Dessutom uppbär amanuensen vid domkapitlet i Lund enligt Kungl. Maj:ts brev den 18 juni 1910 från äldre pastoraliefonden 300 kronor.

Enligt gällande lönereglering för tjänstemännen vid de ecklesiastika konsistorierna äga konsistorienotarierna vidare rätt till viss sportelinkomst. Denna utgöres av

1) lösen för expeditioner, som part eller annan erhåller på egen begäran eller eljest icke författningsenligt är pliktig att lösa;

2) arvode för förvaltning och redovisning av prästerskapet enskilt tillhöriga fonder och kassor samt av sådana fonder, som på grund av enskildas förordnande blivit ställda under konsistoriernas förvaltning, samt

3) tills vidare arvode för utdelning av från allmänna barnhuset i Stockholm utgående fosterlöner till underhåll av barn utom barnhuset.

Dessa sportler kunna för närvarande vid de olika konsistorierna beräknas till ungefärligen följande belopp:

vid domkapitlet i Uppsala	till	1,100	kronor
» » » Linköping	»	1,400	»
» » » Skara	»	400	»
» » » Strängnäs	»	1,200	»
» » » Västerås	»	400	»
» » » Växjö	»	1,100	»
» » » Lund	»	500	»
» » » Göteborg	»	700	»
» » » Karlstad	»	400	»
» » » Härnösand	»	300	»
» » » Luleå	»	200	»
» » » Visby	»	100	»
» Stockholms stads konsistorium	till	200	»

Konsistorienotariernas tjänstinkomster enligt gällande lönereglering gestalta sig således på sätt följande översikt utvisar, varvid stiftens ordnas efter inkomstens storlek:

	Begyn- nelse- avlöning	Extra inkomst	Summa begyn- nelse- inkomst	Slut- avlöning	Extra inkomst	Summa högsta inkomst
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Vid domkapitlet i Uppsala	4,500	1,100	5,600	5,500	1,100	6,600
» » » Växjö	4,500	1,100	5,600	5,500	1,100	6,600
» » » Linköping	3,800	1,400	5,200	4,800	1,400	6,200
» » » Göteborg	4,500	700	5,200	5,500	700	6,200
» » » Strängnäs	3,800	1,200	5,000	4,800	1,200	6,000
» » » Lund	4,500	500	5,000	5,500	500	6,000
» » » Härnösand	4,500	300	4,800	5,500	300	5,800
» » » Luleå	4,500	200	4,700	5,500	200	5,700
» » » Skara	3,800	400	4,200	4,800	400	5,200
» » » Västerås	3,800	400	4,200	4,800	400	5,200
» » » Karlstad	3,800	400	4,200	4,800	400	5,200
» » » Visby	3,000	100	3,100	4,000	100	4,100
» Stockholms stads konsistorium	2,000	200	2,200	3,000	200	3,200

Därjämte åtnjuter konsistorienotarien i Linköping på grund av enskild donation förmånen av fri bostad.

Konsistorieamanuenserna uppbära i denna sin egenskap icke några sportelinkomster.

På framställning av Kungl. Maj:t har riksdagen för vart och ett av åren 1918 och 1919 beviljat konsistorietjänstemännen en tillfällig löneförbättring, för konsistorienotarierna varierande mellan 500 och 700 kronor samt för amanuenserna med undantag för allenast en av dem bestämd till 300 kronor.

I en till herr statsrådet och chefen för kungl. ecklesiastikdepartementet ställd skrivelse hava emellertid samtliga konsistorienotarier under år 1918 anhållit om vidtagande av åtgärder antingen till åvägabringande av en ny lönereglering utan avbidan på lösningen av frågan om domkapitlens omorganisation eller för åstadkommande av en tillfällig löneförhöjning redan från och med år 1919 av den storlek, att den gäve ett verkligt vederlag för den förhöjning i löneförmåner, som skulle hava tillförts dem genom en av förhållandena fördröjd lönereglering. I sistnämnda avseende hemställdes, att, i avbidan på ny lönereglering och utan avseende på eventuellt krigstidstillägg, åt samtliga konsistorienotarier och konsistorieamanuenser måtte beredas en tillfällig löneförbättring uppgående för konsistorienotarierna till 50 procent samt för amanuenserna

till 75 procent av de tjänstemännen vid de ecklesiastika konsistorierna genom 1902 års lönereglering tillagda grundlöner och tjänstgöringspenningar respektive arvoden.

Denna framställning har vunnit avseende på det sätt, att, på förslag av Kungl. Maj:t, vid 1919 års riksdag beslutats

dels medgiva, att provisorisk lönereglering under år 1920 må enligt följande grunder gälla i fråga om notarier och amanuenser vid de ecklesiastika konsistorierna, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må finnas erforderliga:

1:o) Det provisoriska avlöningstillägget utgår med följande belopp för hela året räknat:

a) till notarie vid domkapitel med 2,500 kronor, dock att avlöningstillägget icke må utgå med högre belopp än att detsamma jämte den inkomst, vederbörande på grund av gällande lönereglering åtnjuter av sportler, uppgår till beträffande notarien vid Visby domkapitel sammanlagt högst 2,500 kronor och beträffande notarie vid annat domkapitel sammanlagt högst 2,700 kronor;

b) till notarien vid Stockholms stads konsistorium med 1,800 kronor;

c) till amanuens vid domkapitlen i Uppsala och Luleå med 1,700 kronor, vid domkapitlen i Linköping, Skara, Strängnäs, Växjö och Lund med 1,500 kronor samt vid domkapitlen i Västerås, Göteborg, Karlstad och Härnösand med 1,000 kronor;

2:o) Av det provisoriska avlöningstillägget till notarie utgöra två tredjedelar lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar. För amanuens utgår avlöningstillägget i samma ordning som arvode;

dels ock för bestridande av kostnaderna för omförmälda provisoriska lönereglering anvisa på extra stat för år 1920 ett förslagsanslag av 41,000 kronor.

Enahanda provisoriska reglering har därefter av 1920 års riksdag medgivits skola tillämpas jämväl för år 1921.

Enligt nu omförmälda provisoriska lönereglering åtnjuta konsistorietjänstemännen följande löneinkomster, närmare bestämda genom en nådig kungörelse den 22 juni 1920.

Konsistorienotarien vid domkapitlet i	Begyn- nelse- avlöning enligt av- lönings- staten av år 1902	Extra inkomst	Provi- soriskt av- lönings- tillägg	Summa begyn- nelse- inkomst	Slut- avlöning enligt av- lönings- staten av år 1902	Extra inkomst	Provi- soriskt av- lönings- tillägg	Summa högsta inkomst (inklu- sive ålders- tillägg)
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Uppsala	4,500	1,100	1,600	7,200	5,500	1,100	1,600	8,200
Växjö	4,500	1,100	1,600	7,200	5,500	1,100	1,600	8,200
Linköping	3,800	1,400	1,300	6,500	4,800	1,400	1,300	7,500
Göteborg	4,500	700	2,000	7,200	5,500	700	2,000	8,200
Strängnäs	3,800	1,200	1,500	6,500	4,800	1,200	1,500	7,500
Lund	4,500	500	2,200	7,200	5,500	500	2,200	8,200
Härnösand	4,500	300	2,400	7,200	5,500	300	2,400	8,200
Luleå	4,500	200	2,500	7,200	5,500	200	2,500	8,200
Skara	3,800	400	2,300	6,500	4,800	400	2,300	7,500
Västerås	3,800	400	2,300	6,500	4,800	400	2,300	7,500
Karlstad	3,800	400	2,300	6,500	4,800	400	2,300	7,500
Visby	3,000	100	2,400	5,500	4,000	100	2,400	6,500
Stockholms stads kon- sistorium	2,000	200	1,800	4,000	3,000	200	1,800	5,000
Summa	51,000	8,000	26,200	85,200	64,000	8,000	26,200	98,200

Amanuensen vid domkapitlet i	Arvode	Löneförhöjning å extra stat	Tillägg från en s. k. äldre pastoralie- fond	Provisoriskt avlönings- tillägg	Summa
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Uppsala	1,800	(fr. o. m. år 1919) 1,200	—	1,700	4,700
Växjö	1,800	—	—	1,500	3,300
Lund	1,800	(fr. o. m. år 1914) 1,200	300	1,500	4,800
Göteborg	1,800	—	—	1,000	2,800
Härnösand	1,800	—	—	1,000	2,800
Luleå	1,800	—	—	1,700	3,500
Linköping	1,600	—	—	1,500	3,100
Skara	1,600	—	—	1,500	3,100
Strängnäs	1,600	—	—	1,500	3,100
Västerås	1,600	—	—	1,000	2,600
Karlstad	1,600	—	—	1,000	2,600
Summa	18,800	2,400	300	14,900	36,400

Befattningshavarna vid de ecklesiastika konsistorierna hava härigenom nått en löneställning, som bättre än deras förutvarande motsvarar deras utbildning¹ och arbetsbörda samt tjänsternas art och tidsförhållandena. Emellertid må framhållas, att den provisoriska löneregleringen icke kan anses innebära annat än en förhöjning av löneförmånerna till belopp, vartill de rättvisligen bort redan för 10—15 år sedan uppbibras genom en lönereglering, som allenast av den anledning utblivit, att den sedan lång tid tillbaka på dagordningen stående frågan om domkapitlens omorganisation icke kunnat vinna sin lösning. Den provisoriska löneregleringen bör alltså icke betraktas såsom genomförd så sent och med sådan hänsyn till nutida förhållanden, att den tillfälliga löneförbättring, som för åren 1919 och 1920 allmänt blivit tillerkänd personalen inom den civila statsförvaltningen, bort finnas vara för konsistoriernas befattningshavare överflödig.

I sitt yttrande angående omförmälda tillfälliga löneförbättring har emellertid löneregleringskommittén, enligt vad av Kungl. Maj:ts proposition till 1920 års riksdag, nr 258, närmare inhämtas, gjort gällande, att ifrågavarande befattningshavare syntes med hänsyn till storleken av de löneförbättringar, dem redan beviljats, icke böra komma i åtnjutande av tillfällig löneförbättring. Från denna ståndpunkt har Kungl. Maj:t i den nådiga propositionen till riksdagen i ämnet icke funnit sig böra avvika, såsom en följd varav konsistoriernas tjänstemän i olikhet med andra civila statstjänare icke kommit i åtnjutande av tillfällig löneförbättring. Härutinnan torde emellertid konsistorietjänstemännen vara nästan ensamställda i den svenska administrationen. Jämväl lärarepersonalen vid de allmänna läroverken med flera undervisningsanstalter samt folkskolinspektörerna hava sålunda i likhet med konsistorietjänstemännen kommit i åtnjutande av en nyligen genomförd lönereglering, utan att riksdagen ansett detta böra lägga hinder i vägen för dem att erhålla tillfällig löneförbättring.

Med hänsyn till här ovan påpekade omständighet, att lösningen av berörda lönefråga blivit oskäligt fördröjd, samt att vederbörande tjänstemän fördenskull under en lång följd av år obestriddigt gått miste om löneförmåner, som rättvisligen bort tillkomma dem, synes det billigt, att de komma i åtnjutande av tillfällig löneförbättring. Härutinnan må erinras, hurusom vid föredragning inför Kungl. Maj:t av den till 1902 års riksdag framburna frågan om lönereglering för konsistoriernas tjänstemän herr statsrådet och chefen för kungl. ecklesiastikdeparte-

¹ *Anm.* Såsom behörighetsvillkor för konsistorienotarie äro föreskrivna juridisk ämbetsexamen och förfarenhet i domarevärv.

departementet i sitt anförande till statsrådsprotokollet yttrat vidkommande de föreslagna lönerna, att, såsom även av statskontoret erkänts, dessa med den betydande prisstegring av livsförnödenheter, som då ägt rum efter år 1895, icke kunde betraktas såsom fullt tillräckliga. Icke förty fastställde riksdagen grundlönerna för konsistorienotarierna att utgå med belopp, vilka för dem alla, utom för notarierna i Kalmar, Visby och Stockholm med 1,000 kronor understego de i Kungl. Maj:ts förslag upptagna och som tillika i flera fall avsevärt understego de avlöningsförmåner, som förut utgått. Redan i detta förhållande likasom i den lika uppenbart otillräckliga avlöningen för amanuenserna måste anses hava förelegat en direkt anledning att mycket snart företaga en omreglering av lönerna. Ehuru vederbörande departementschef upprepade gånger medgivit riktigheten härav, kom i avvaktan på domkapitlens omorganisation löneregleringen att bliva fördröjd ända till år 1919, och den reglering, som då ansågs kunna åstadkommas, blev likvisst endast av provisorisk art. I jämförelse med de föregående utomordentligt låga grundlönerna, vilka i nära två decennier försatt domkapitelstjänstemännen i en sämre löneställning än kanske några andra statstjänare med motsvarande kvalifikationer, kom den genom den provisoriska löneregleringen beviljade löneförbättringen att framstå såsom jämförelsevis mycket betydande, i det den i flertalet fall med 50 procent, i några med nära 100 procent överstiger respektive grundlöner. Att lönetillägget måst bestämmas till så ovanlig storlek hänvisar uppenbarligen till, att grundlönen varit abnormt låg. Fördenskull ter sig det omsider vunna lönetillägget huvudsakligen såsom en compensation av i sin mån retroaktiv art för en länge utebliven förmån.

För konsistorietjänstemännens förseende med tillfällig löneförbättring talar även den omständighet, att de avlöningsförmåner, som genom den provisoriska löneregleringen tillförts dessa tjänstemän, i varje fall icke obetydligt understiga de begynnelselöner, som den så kallade domkapitelskommittén i sitt den 18 december 1918 avgivna betänkande och förslag rörande stiftsstyrelsernas omorganisation ansett böra tillkomma samma tjänstemän. I detta betänkande har kommittén yttrat, att en tjänsteman med de uppgifter och det ansvar, som tillhörde stiftssekreterare (konsistorienotarie), icke skäligen kunde jämföras med en sekreterare i ett ämbetsverk utan snarare vore att likställas med tjänstemän av tredje avlöningsgrad, byråchef eller annan ledamot i sådant verk, ävensom att stiftsnotarie (förutvarande amanuens) borde avlönas i likhet med länsnotarie av första lönegraden. Kommittén har ock framhållit nödvändigheten av att en lönereglering för domkapitlens tjänstemän

snarast möjligt komme till stånd. Kommittén hade funnit behovet härav vara så trängande, att det syntes kommittén oundgängligt, att, även om kommitténs omorganisationsförslag icke omedelbart kunde föranleda framställning till riksdagen, lönereglerngsfrågan för sig förelades riksdagen.

Till utvisande, huru en löneroglering enligt domkapitelskommitténs förslag skulle ställa sig i jämförelse med lönerna enligt den tilltänkta lönerogleringen, må här intagas följande tablåer:

Löner enligt domkapitelskommitténs förslag:

Stiftssekreterarne	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa begynnelseinkomst	Ett ålders-tillägg efter 5 år	Summa högsta inkomst
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
En stiftssekreterare (Stockholm)	5,000	2,500	600	8,100	600	8,700
» » (Luleå)	5,000	2,500	300	7,800	600	8,400
» » (Övriga stiftsstäder)	5,000	2,500	—	7,500	600	8,100
Tio » (dito)	50,000	25,000	—	75,000	6,000	81,000
Summa	65,000	32,500	900	98,400	7,800	106,200

Stiftsnotarierna och en amanuens	Lön	Tjänstgöringspenningar eller arvode	Orts-tillägg	Summa begynnelseinkomst	Tre ålders-tillägg å kr. 500 efter vart femte år	Summa högsta inkomst
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1 stiftsnotarie av första lönegraden (Stockholm)	2,200	1,400	300	3,900	1,500	5,400
1 dito (Luleå)	2,200	1,400	150	3,750	1,500	5,250
1 dito (övriga stiftsstäder utom Visby)	2,200	1,400	—	3,600	1,500	5,100
9 stiftsnotarier (övriga stiftsstäder utom Visby)	19,800	12,600	—	32,400	13,500	45,900
1 stiftsnotarie av andra lönegraden (Uppsala)	2,000	1,200	—	3,200	1,500	4,700
1 dito (Lund)	2,000	1,200	—	3,200	1,500	4,700
1 amanuens, arvode (Visby)	—	1,800	—	1,800	—	1,800 *)
Summa	30,400	21,000	450	51,850	21,000	72,850

*) I stället för stiftsnotarie.

*Summa löner enligt provisorisk löne-
reglering, inklusive sportler:*

	Begyn- nelseav- löning Kr.	Slutavlö- ning Kr.
Till konsistorienotarierna	85,200	98,200
Till konsistorieamanuen- serna	36,400	36,400
Summa	121,600	134,600

*Summa löner enligt domkapitelskom-
mitténs förslag, exklusive sportler:*

	Begyn- nelseav- löning Kr.	Slutavlö- ning Kr.
Till stiftssekreterarna ...	98,400	106,200
Till stiftsnotarierna	50,050	71,050
Till en amanuens	1,800	1,800
Summa	150,250	179,050

Ytterligare må erinras, att enligt domkapitelskommitténs förslag alla sportelinkomster för konsistorienotarierna skulle upphöra med undantag för den mera privata och även obetydliga ersättningen för göromål med distribuering av fosterlöner för barnhusbarn. De tjänstemän av tredje normallönegraden, med vilka konsistorienotarierna (stiftssekreterarna) av kommittén närmast jämföras, nämligen landssekreterarna, åtnjuta utöver sina löner sportelinkomster, somligstades av betydande storlek, varför i varje fall konsistorienotariernas löneställning komme att bliva avsevärt sämre än landssekreterarnas.

Att, även om tillfällig löneförbättring tillades lönerna enligt den provisoriska löne regleringen, dessa löner likvisst skulle komma att understiga summan av lönerna enligt domkapitelskommitténs förslag utan sådan löneförbättring, framgår av den sista tabellen.

I den proposition nr 236, Kungl. Maj:t avlätit till riksdagen om anslag för beredande av tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen m. m. för år 1921, hava emellertid tjänstemännen vid de ecklesiastika konsistorierna icke medtagits.

På grund härav och då av ovan anförda förhållanden framgår, att sådan förbättring rättvisligen bör tillerkännas dessa tjänstemän, får det anses befogat, att framställning i sådant avseende göres genom enskild motion.

Med hänsyn till kårens ringa numerär lärer någon höjning i det av Kungl. Maj:t för år 1921 begärda förslagsanslag till beredande av tillfällig löneförbättring icke erfordras, även om dylik förbättring beviljas meranämnda tjänstemän.

Jag tillåter mig fördenskull hemställa,

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 3 saml. 67 häft. (Nr 192.)

att riksdagen ville besluta, att tillfällig löneförbättring för år 1921 skall utgå till konsistorienotarier och konsistorieamanuenser enligt samma grunder som kunna komma att för samma år beslutas ifråga om tillfällig löneförbättring åt statstjänare inom den civila ämbetsförvaltningen.

Stockholm den 2 april 1921.

O. Bergqvist.